

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

6. Theodoræ tentationes, quàm mult[a]e, variæ, & graues fuerint?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45701

Luc. 14. 58.

quia isti cum Theodora magis solliciti sunt pro vno delicto, quàm vani & suæ salutis obliuii homines pro toto cumulo flagitiorum. Neque sanè sine fructu, quia pij & pœnitentes hîc suum habent Purgatoriû; impij, hîc suum cœlum, vt in Inferno postea luant, & ferant, quod, sine fine, in æternum sunt passuri. Prudentes dant operam, vt in via ab aduersario liberentur. Imprudentes in futurum differunt omnia, quia malunt Epimethei, quàm Promethei esse; seram pœnitentiam acturi, & sempiternam.

VI.

Magna erat pœnitentia Theodoræ, de qua dixi, sed corporis potissimùm: longè grauiora in animo pertulit; tentationes scilicet, quibus eam Tartareus insidiator acerrimè oppugnauit. 1. Alexandriam missa cum camelis pro oleo aduchendo, maritum in via obuium habuit, identidem tristissimè plorantem, & quòd talem amisisset vxorem, & quòd timeret, ne alium virum esset secuta, cuius rei sciendæ gratiâ Deum enixè rogauerat. Itaque per Angelum monitus est, vt manè surgens ad D. Petri templum iret, atque primi, qui ei accederet, vultum etiam atque etiam consideraret. Iuit, & Theodoram obuiam habuit, sed eam, ob virilem habitum, & incredibilem vultûs mutationem, penitus non agnouit. Nouit tamen illa virum, & protinus sui in eum amoris & peccati recordata: *Hei mihi, dixit, ô marite, ad quantos me labores tradidi, dum mei in te delicti quæro medicinam, & fudeo multis illud delere lachrymis?* Ita secum locuta, ad eum accessit, & cùm ei *Saluo* dixisset, magnâ sui victoriâ, confestim præterijt, quasi eum numquam vidisset. Quid putemus tunc pugne in illius animo fuisse? Redeundi ad coniugium, an ad cœnobium magnæ erant vtrimque causa. Sed vicit amor pœnitentiæ, quæ victoria tantò est illustrior, quia multi pœnitentiam agerent, & verò agendam censent; sed manum ad aratrum applicantes respiciunt retro, & volunt priùs patrem & matrem sepelire, quàm Christum sequantur, quibus Christus ait: *Si quis venit ad me, & non odit patrem suum, & matrem, & vxorem, & filios, & fratres, & sorores, adhuc autem & animam suam, non potest meus esse discipulus.* Et hæc quidem tentatio ei à marito obuinit, non sine diuina voluntate constantiam eius probante. 2. Altera ab ipso monasterij Præfecto, qui videns eius vitam Angelicæ parem, obedi-

Luc. 9. 39.

Luc. 14. 62.

obedientiam pariter ac sanctitatem exploraturus, iussit sibi aquā
 ē proximo lacu hauritam apportare. Degebat autem in eo lacu
 crocodilus, qui in quemcumque incidisset vel hominem, vel be-
 stiam, nullo discrimine prædam læcerabat. Quam ob causam,
 Præfectus vrbis in aditu loci illius milites constituit, qui acce-
 dentes arcerent. Theodora autem, vt obediret, custodum oculos,
 manusque callidè euitans, & ad lacum perueniens, crocodili cle-
 menter blandeque dorso excepta, & per lacum, nouæ Europæ
 instar, aut velut Arion aliquis, vecta hydriam impleuit. Postea
 terræ reddita, belluam, ob tot neces hominum increpitans, occi-
 dit. Sic obedientiæ amore, tanti periculi contemptrix sancti-
 tatem suam miraculo consignauit. 3. Sed longè maior tenta-
 tio fuit à falsis fratribus illi præparata, qui, non iam sanctitatis
 probandæ, sed opprimendæ causa, inuidiâ stimulante, eam,
 inscio monasterij Præposito, nocturno tempore per vastam soli-
 tudinem, & feris bestiis infestam, ad aliud longè dissitum mona-
 sterium miserunt. Quoties homo homini est lupus! At DEVS
 insidias conuertit in gloriæ occasionem. Nam & Theodoræ est,
 noctu, in silua, & per ignota erranti, addita diuinitus bellua,
 quæ eam vsque ad monasterium incolumem perduxit. Ibi, Theo-
 dorâ Abbatem adeunte inuasit bellua ianitorem, ad cuius cla-
 mores illa recurrens, belluæ prædam è faucibus eripuit, & ho-
 mini iam semilacerato, per Christi nomen, oleumque, quo eum
 vnxit, restituit integritatem; bestiam autem fecit vt caderet,
 & disrumperetur. Quod miraculum etsi Theodora domum re-
 uersa voluit occultare, tamen Præfectus illius, per litteras intel-
 lexit. Qui volens scire, à quibusnam, nocturno tempore, per
 tam manifestum discrimen missa esset Theodora, id rescire ne-
 quaquam potuit. Nam & rei negârunt omnes; & ipsa interro-
 gata, dixit, sibi tunc, cum mitteretur, oculos adeò fuisse graua-
 tos, vt non posset dicere nominatim, à quibus fuerit missa. Vide
 mihi discrimen filiorum lucis, & filiorum huius sæculi, qui si vel
 minimum aliquid patiantur, clamant, accusant, queruntur,
 omnia amplificant, & *vindictam, vindictam* postulant. At ista
 tacet, & in occasione maxima, non prodit eos, qui illam volue-
 runt occidere. Rari hâc patientiâ sunt præditi, cuius nobilissi-

Matth. 26. 68. mum exemplum dedit & CHRISTVS: quando enim Iudæi & milites expuerunt in faciem eius, & colaphis eum ceciderunt, alij autem palmas in faciem eius dederunt, dicentes: Prophetiza nobis, Christe, quis est, qui te percussit? tacuit, cū etiam velatā facie, omnes vidisset, & nouisset, dicereque potuisset; Tu me percussisti, qui hāc nocte blasphemasti, adulterasti, hoc & illud facinus designasti, ipse propterea à Dño percutiendus. Et potuisset ipse talem fulmine extinguere, sed noluit, vt & nos disceremus tacere, ac nos non vindicare; sicut didicit Theodora. 4. In mari fluctus semper crescunt, procellæque in nauim insilientes augentur.

Et maior decima semper venit impetus vnda.

Ita & Theodoram pœnitentem Orcus semper maioribus machinis oppugnauit. Eam Præsul in urbem cum camelis pro frumento miserat, mandatumque dederat, vt rediens, in monasterio nono diuerteret, si noctu interciperetur. Ibi adolescentula, quæ ratione consanguinitatis versabatur inter monasterij ministras, à dæmone ad libidinem extimulata, Theodoram, virum esse arbitrata, ad flagitium inuitabat, quam videns malle in nudo solo, iuxta camelos, dormire, alium eodem tempore hospitem, lenocinando seduxit. Quæ postea, vtero crescente, de Authore examinata, impuritati calumniam addidit, & Theodorum monachum octauo decimo monasterij id perpetrasse, dixit. Natum ergo ex ea infantem cognati, cum magna vociferatione & tumultu, in illud monasterium projecerunt, Theodorum esse illius parentem dictitantes. Quid grauius potuit Alastor excogitare? Nam præterquam, quòd crimen falsum erat, nihil peius eo loco, habebatur; & iam omnia illius opera pœnitentiæ, labores, orationes, jeiunia, ab æmulis tamquam ex hypocrisis facta, ridebantur. Quin id, quod malus spiritus maximè moliebatur, erat timendum, ne è monasterio innocens cum infamia eijceretur. Quod & factum. Sed piorum est, insidias diaboli in ipsum retorquere; & illa ipsa tela, quibus nocere vult, in authorem remittere. Itaque Theodora nihil affirmans, nihil negans, spurij illius pater esse creditur: tacendo enim fateri videbatur. Comrauni calculo damnatur, & simul cum infante è coenobio expellitur.

litur innocens exul. Nocens erat Ovidius: Et tamen quid non scripsit in libris de tristibus, & de Ponto, ut ærumnas & tristitias suas explicaret? Quòd si reo tam acerbum est, excludi ex aliqua ciuitate; si & ipsi eius amici ad eò dolent eum excludi, ut multi hac consideratione conuersi sint, perpendentes, quid sit à cælesti patria æternùm excludi, & non iam in exilium, sed in infernum mitti; quantum necesse est sentire illos dolorem, qui cum tanta infamia excluduntur è loco sacro, è cæli aditu, è cœnobio innocentes? Hoc sensit Theodora; quæ mater cum potuisset esse, pater fuisse credebatur infantis alieni. Et tamen, nullâ excusatione adhibitâ, cum eo exit è monasterio; & tamquam parens lacte ouium eum nutrit, lanasque à pæstoribus emendicans contexit inuestem. Quis tam gravem calumniam non repulisset? At Theodora per septem integros annos, in tugurio ad vestibulum monasterij, infantem hunc educauit, solum DEVM testem habens, & hanc pro vnico peccato ignominiam tam diu sustinens; herbis agrestibus victitans, & aquâ de lacu haustâ; cum interea continuis lachrymis flueret. Quo viuendi genere propemodum fera similis facta est, vnguibus prolixè crescentibus, capillisque sordidè condensatis, & facie à solis radijs, instar Æthiopis tosta. Audiant hoc, qui ne rectè quidem monentem audire possunt, nedum, ut vel minimum verbum patiantur, quo putent honorem suum lædi. At ipsi nihil pensi habent, si aliorum nomen, famam, existimationem etiam quotidie subhastent. Impatientes ad tolerandum, audaces ad criminandum. Neque huic femine adhuc satis fuit miseriarum. Dum in his fluctibus versatur, cacodæmon quasi machinam post machinam adhibens, mariti eius formam simulat, eamque lachrymans adit, & quàm blandissimè affatus ait: *Age, ò domina, siste mihi luctum tot annorum, tua causa susceptum, promptoq; & alacri animo domum reuertere.* Quid illa? an non iniurijs tantis affecta & tot malis obruta, deserere tugurium, & sequi maritum potuisset? præsertim cum putaret, verè illum suum esse maritum? Quàm multi etiam religiosi de vocatione sua periclitantur, quando se vident exagitari? Quàm multi ad desperata consilia recurrunt, vel clementer verbis castigati? At illa, quid ad laruatam vete-

40 Cap. LIX. Magnos pœnitentis magnis tentationibus obnoxios esse, ratorem dixit? Ego, inquiebat, qua renuntiaui vanis rebus huius mundi, non possum rursus cum illis congregari. Quomodo autem tantâ possum esse impudentiâ, ut tecum habitem, cui sola fuga causa fuit à me factum in te peccatum? Peccati raemor, manus in cælum sustulit, se ad preces conuertens, quas quia ferre non poterat Dei hominumque inimicus, fugit; fugientem Theodora nouit non fuisse maritum, sed infidiatorem, contra quem semper fortior extitit. Nam & ille toties victus, fortior rediuit, septem, immò mille alios fortiores se & nequiores assumens. Omnis enim generis belluas marinas & terrestres, omnia monstra vultu imitatus, eam terrere, & deuorandam obijcere se velle simulabat: sed illa, vnico illo versiculo: *Circumdantes circumdederunt me, & in nomine Domini ulta sum in eos*, omnia terricularum momento dissipauit. Tandem, tamquam magnus princeps ciuitatem munitissimam inuasurus, cum ingenti exercitu apparuit, quem vt Theodora adoraret, iubebant principis ministri; illâ autem dicente, *solum Deum adorandum*, iussit princeps eam cædi; & cæsa est ita, vt à pastoribus pro mortua haberetur; qui & in cœnobio indixarunt, ex oculis remouendam, & sepeliendam. Sed Theodora, media nocte, ad se redijt, sibi que ascribens causam, & id, quod acciderat, *hanc dicebat esse sui delicti disciplinam*; & à Domino inducias petijt tentationum. Hæc enim vera est pœnitentis animi nota, suæ culpæ ascribere, quidquid immittitur aduersi, idque in partem pœnitentiæ acceptare. Quod multi genus pœnitentiæ possent vsurpare, qui duris se se laboribus alunt, aut graues iniurias sustinent. Nuac autem & sustinent, & sustinent cum rancore, impatientia, blasphemijs, ad æternam damnationem, quod illis in satisfactionem esse potuisset, pharmacum in venenum commutantes. Aliter hæc se pœnitens gessit, ex omni pugna victoriam reculit. Nec dum tamen finis est. Quasi Christo obiectas olim tentationes vellet ordine repetere Satan, ita, postquam petiuit à Theodora cadente in terram adorari, etiam eandem aggressus est concupiscentia oculorum, & gulæ vitio expugnare. Etsi enim illi non ostendit *omnia regna mundi*, ostendit tamen illi magnam vim auri vndique per terram dispersi, quod à cõferta mortaliũ turba auidè colligebatur. *Egebat Theodora,*

Psal. 117. 11.

Matth. 4. 8.

dora. & pueri eam miseratio subibat; sed maluit confidere in Domino, quàm post aurum abire, & sperare in pecunia & thesauris. Eccli. 31. 8. Hoc igitur etiam strategemate superato, vertit ludum illico diabolus, & complures ad famèntem misit, habitu famulorum, qui ei obsonia variè condita offerrent dicentes, *Qui tibi plagas imposuit, his te donat obsonijs*; Sed illa nihil omnium attigit, probè notum habens illud: *Non in solo pane vivit homo*: neque à Deo bellaria mitti poenitentibus sciens. Sic diu tentata, & omnire-

Match. 4:4

Itaque rot victorijs inclyta, debellato hoste, & deletè ab- undè peccato suo, jam dudum Deo grata, cœpit tandem etiam apud homines gratiam inuenire. Nam accipite, obsecro, quo modo Deus *det cum tentatione prouentum*, & calumniam innocentibus factam detegat, ignominiamque ipsam in gloriam vertat. Primùm pastores Theodoram, velut à mortuis ad vitam reuocatam, admirabundi suspexerunt. Deinde monasterij Præfectus, pueri in solitudine errantis misertus, eum in cœnobium recepit. Mox etiam Monachi Lauræ noni monasterij, qui illati stupri eam temerè accusauerant, vnanimi supplicatione petierunt, vt Theodora, quæ jam per septem annos vtique, in ipso cœnobij aditu, satis luerit poenarum, in gratiam & cœnobium reciperetur. Addebant autem, diuinitus nonnullis patefactum, Theodoro jam remissum esse peccatum stupri, vt ipsi putabant, re ipsa autem vtique peccatum adulterij. Postquam autem recepta est, sine vlllo monasterij officio ministerioque in interiore quadam cella manere, neque inde progredi iussa, per alios duos annos, longè ardentius quàm antè vacauit exercitijs pietatis. Neque his tantùm, sed etiam miraculis claruit, Nam in magna siccitate, cum in nulla cisterna quidquam humoris superesset, iussa ipsa aquam haurire, hausit è vacuis cisternis, easque ipsas optimis aquis hauriendo impleuit. His omnibus peractis, puerum ad se vocatum, atque secum inclusum (aurem ostio admoventibus, qui ad id à Præfecto constituti erant) allocuta est, ei- que dixit, tempus resolutionis suæ instare, curam illius se Deo Patri Orphanorum, & Præfecto cœnobij committere. Deinde eum hortata est, vt in eodem loco permanens, honorem despi-

VII.

M m m m §

ceret.